

Олена ДУДКІНА

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

Павло ДУДКІН

к.е.н., доцент, доцент кафедри управління
інноваційною діяльністю та сферою послуг
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ЗАВДАННЯ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАГУВАННЯ НА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Проблематика ефективності публічного управління в Україні та її регіонах надзвичайно загострилась в умовах повномасштабного вторгнення росії. Це актуалізувало необхідність пошуку дієвих управлінських інструментів та технологій, застосування яких суб'єктами публічного управління дозволить не лише зреалізувати завдання відбудови економіки, ревіталізації суспільного розвитку, а й створити умови для побудови нової країни, її «перезаснування» на інноваційних та гуманістичних засадах.

В умовах воєнного стану, задекларовані Державною стратегією регіонального розвитку до 2027 року, пріоритети формування єдності економічного, соціального, гуманітарного та безпекового простору країни надзвичайно тісно корелюють з завданнями удосконалення механізмів публічного управління розвитком територій та громад. Особливості останніх ґрунтовно визначені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» [1]. Виокремлено систему організаційно-функціональних механізмів, програмно-цільових орієнтирів та стратегічних індикаторів повоєнного відновлення та розвитку регіонів та громад згідно нової функціональної типології територій України, зокрема: «територій відновлення», «територій з особливими умовами для розвитку», «територій сталого розвитку» та «полюсів економічного зростання».

Враховуючи сформовану в попередні періоди неоднорідність соціально-економічного простору українських регіонів, значні структурні дисбаланси регіональної (локальної) економіки і посилення деструктивних соціальних змін, що яскраво проявились в умовах війни, на рівні кожного визначеного типу регіонів органам державної влади та місцевого самоврядування слід задіювати спеціальні управлінські технології, враховуючи уже напрацьований інституційний базис

реформи децентралізації та удосконалення територіальної організації влади в Україні.

Акцентуючи увагу на просторово-територіальному та ресурсному зрізах забезпечення регіонального управління, слід виділити особливе місце управління містобудуванням в забезпеченні відбудови та розвитку різних типів територій. Управління містобудуванням, як цілеспрямована діяльність державних органів влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, громадян, об'єднань громадян зі створення та підтримання повноцінного життєвого середовища на території населеного пункту, – дозволяє досягати системи цілей та вирішення комплексу завдань, спрямованих на: формування економічно та ресурсно-самодостатніх територій та громад; забезпечення сталого збалансованого розвитку територій; активізацію інвестиційної діяльності територіальної громади; модернізацію інфраструктурного наповнення населеного пункту та регіону; створення адекватної сучасним викликам екологічної мережі та якісного життєвого середовища, перед усім, в умовах війни та повоєнного відновлення.

Для України містобудівні проблеми загострились у більшості міст та регіонів у зв'язку із руйнуванням економічної і, відповідно, містоутворюючої бази, внаслідок воєнних дій, на тлі таких ганебних явищ як: ігнорування органами місцевої влади вимог документів з територіального планування, не дотримання ними проектів районних планувань, генеральних планів міст. Спостерігається втрата координації архітектурно-містобудівного процесу як на державному, так і на регіональному (локальному) рівнях. В більшості міст відбуваються численні порушення функціонального зонування, що спричиняє масові соціальні, економічні, екологічні, інші проблеми, гострота яких зростатиме з часом. В результаті чого руйнується традиційне міське середовище, стає неприйнятним для життєдіяльності громадян.

Існує проблема інституційного та функціонального забезпечення планування територій в системі управління містобудуванням, передусім, в частині розмежування повноважень органів публічного управління щодо застосування інструментарію територіального планування і регулювання розвитку населених пунктів.

Концептуальні принципи управління містобудуванням визначені розробленими ООН в рамках програми UN-HABITAT підходами «належного міського управління» (good urban governance), та спрямовані на: сталий розвиток міст та регіонів шляхом подолання дисбалансів та досягнення довготривалої рівноваги у соціальній, економічній та екологічній сферах регіонального розвитку; гарантування рівності

доступу громадян до процесу ухвалення рішень в системі публічного управління та до використання основних територіальних ресурсів; розвиток партнерських та договірних відносин в сфері містобудування; сприяння розвитку інноваційних кластерних структур; формування позитивного іміджу влади в питаннях управління містом, землекористування та містобудування.

З огляду на те, що згідно чинного законодавства, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень мають право приймати рішення про розроблення схем планування територій відповідних адміністративно-територіальних одиниць, а також їх окремих частин, у схемах планування територій регіонів повинні визначатися заходи реалізації державної регіональної політики та враховуються державні інтереси під час планування цих територій, при цьому повинні враховуватись історичні, економічні, екологічні, географічні і демографічні особливості, етнічні та культурні традиції окремих населених пунктів та регіонів.

Водночас, при плануванні територій на регіональному рівні, на нашу думку, місцевим органам влади слід забезпечити: врахування громадських інтересів та більше уваги приділяти інформуванню населення через ЗМІ та письмово органи місцевого самоврядування, в тому числі органи місцевого самоврядування територій суміжних адміністративно-територіальних одиниць, про розроблення схем планування відповідних територій. Зауважимо, що територіальні громади під час здійснення планування і забудови відповідних територій мають право на одержання інформації про дотримання законодавства в сфері містобудування та його можливі правові, економічні та екологічні наслідки, з метою подання пропозицій і зауважень до схем планування територій на регіональному рівні. Проте, на практиці дане право часто ігнорується органами влади, що призводить до конфліктів та явищ соціальної напруги в територіальних громадах.

На вирішення вказаних та сукупності інших проблем, що виникають в сфері управління містобудуванням на рівні територій та громад в сучасних умовах, спрямовані положення Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності», перед усім, в частині «визначення нормативних процедур розміщення тимчасових споруд, їх комплексів, призначених для життєзабезпечення (тимчасового проживання та обслуговування) населення, що постраждало внаслідок війни; встановлення процедури розміщення виробничих потужностей підприємств, переміщених (евакуйованих) внаслідок збройної агресії росії; створення правових підстав для вдосконалення процедури

обстеження об'єктів нерухомого майна, які зазнали пошкодження внаслідок збройної агресії» [4].

В умовах повоєнної відбудови держави об'єктивно постає необхідність формування нової поселенської політики, як складової сучасної державної регіональної політики України; обґрунтування нового економічного районування; розробки нової Генеральної схеми розміщення продуктивних сил України. Це дозволить змінити територіальну структуру економіки, сформуванати нове стратегічне бачення розвитку міст та міських агломерацій, підтримати розвиток інноваційних містоутворюючих секторів та видів діяльності, сприяти досягненню оптимальної територіальної локалізації регіональної (локальної) економіки та забезпеченню ревіталізації регіонів та громад.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій. Закон України від 09.07.2022р. № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Про затвердження Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022р. № 1159. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Про основи містобудування. Закон України № 2781 від 16.11.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2780-12#Text>
4. Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності. Закон України №2254-IX від 09.06.2022 р. URL : https://jurliga.ligazakon.net/news/211791_nabuv-chinnost-zakon-shchodo-mstobudvno-dyalnost-v-umovakh-vonnogo-stanu

Ольга ДЯКІВ

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ТАЛАНТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Управління талантами (talant management) – одна з найскладніших галузей HR-менеджменту, що спрямована на пошук, оцінку, розвиток, мотивацію та утримання висококваліфікованих фахівців, а також залучення цінних кадрів з допомогою зовнішніх джерел для подальшого досягнення стратегічних цілей організації. Основна мета стратегії управління талантами включає пошук на певні посади талановитих співробітників, використовуючи їх потенціал у подальшій перспективі.

В Україні на сьогодні найбільш важливими вважають фахові (професійні) якості талановитих співробітників. Українські організації в теперішній час військових дій, російської агресії, не готові до